

TAKAISIN MAALLE – MASJÄVLAR

Ruotsi, 2005

Ohjaus: Maria Blom

Näyttelijät: Sofia Helin, Kajsa Ernst, Ann Petré, Barbro Enberg, Joakim Lindblad

Kesto: 98 min

Genre: draamakomedia

Ikäraja: K11

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu yläkoululle ja lukioikäisille.

Oppimateriaalin teemoja: itsensä ulkopuoliseksi kokeminen, vieraantuminen, sisarusten suhteet

Lähtötilanne: Nuori, menestyvä, it-alan nainen Tukholman suurkaupungista, palaa Taalainmaalla sijaitsevaan syntymäkotiinsa isänsä 70-vuotisjuhliin. Siellä hän tapaa maalaiselämään tottuneet sisarensa sekä vanhan rakkautensa.

Tarina on kertomus sisarusten välisistä voimasuhteista, kuinka nuorimman on vaikea murtaa ikuisen pikkusiskon asemaa perheessä. Perheen kuopus on lähtenyt suurempien mahdollisuuksien perään pääkaupunkiin, mutta hänen pienempiin puitteisiin tottunut perheensä ei osaa arvostaa hänen menestystään hänen toivomalla tavalla.

Lyhyeksi tarkoitettu visiitti muuttuu sisarusten keskeiseksi välien selvittelyksi ja monet muutkin pinnan alla kytevät salaisuudet heräävät yhtäkkiä eloon.

Problematiikka: Kuinka ihminen voi tuntea itsensä niin ulkopuoliseksi syntymäkodissaan, jossa hänen pitäisi tuntea olevansa turvassa?

VINKKEJÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN

Ennakkotehtäviä:

Kaikkea ei tarvitse elokuvissa selittää sanoin, asiat kertoa myös toiminnan kautta tai kuvakerronnan kautta.

Kiinnittäkää huomiota elokuvan alussa seuraaviin seikkoihin.

- Millaisessa elämäntilanteessa päähenkilö Mia elää?
- Miten elämäntilanne on esitetty kuvien kautta?
- Minkä kokoisia kuvat ovat, miten ne on leikattu?
- Mistä kuvista selviää, että Mian juuret ovat Taalainmaalla?
- Miten Mian sisarusten luonteet kerrotaan elokuvan alussa?
- Mieti millaista on Taalainmaan huumori?
- Elokuvan nimi on ruotsiksi Masjävlar, mitähän se mahtaa tarkoittaa? (Masar on heimo ruotsissa, suomalaiset olemme ruotsalaisten puheissa Finjäreleitä)

Tehtävät tunneilla:

1. Monen pääkaupunkiseudulla asuvan ihmisen juuret ovat maalta. Vaikka olemmekin kaupunkilaistuneet, eri heimojen ominaispiirteet elävät vielä syvällä sisimmässämme.

- Mieti mistä sinun juuresi ovat? Ovatko ne Suomesta vai ulkomailta? Miten se on vaikuttanut sinun elämääsi? Tavat, puhe, kulttuuri, uskonto, suku, ystävät jne. Kirjoita aine: Juureni tai juurettomuuteni.
- Muodostakaa ryhmiä, joissa pohditte millaisia ovat esim. pohjalaiset, hämäläiset, savolaiset jne. luonteenpiirteet, tavat, murteet...
- Osaatteko jotain murretta? Vertailkaa murteita, miten tietyt sanat tai ilmaukset sanotaan eri murteiden avulla? Esim. Etelä-Suomessa kysellään toiselta: "Alatsä olee", pohjoisessa taas sanotaan: "Alakkonä mua", kun halutaan seurustella.
- Etsikää maakuntavitsejä. Tutustukaa esim. eri murteilla puhuvaan Aku Ankkaan ja miettikää muuttuuko Akun perusluonne eri murteita käytettäessä?

2. Sisaruussuhteet ovat joskus kiperiä, on ehkä vaikeaa, kun joutuu jakamaan asiat sisarten kesken. Listatkaa mitkä ovat mielestänne sisaruussuhteiden:

- Hyvät puolet?
- Huonot puolet?
- Muodostakaa luokassa väittely listan tuloksista, jossa vastakkain ovat hyvien sisaruuden puolien kannattajat ja ne, jotka puolustavat sisaruuden huonoja puolia.
- Keskustelkaa lopuksi mitä olisi hyvä sisaruussuhde?
- Millainen on mielestäsi suomalainen perheyhteys?

3. Omat kokemuksesi sisarena olosta. Millaiset välit teillä on sisarten kesken?

- Onko teillä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta vai riitelettökö vähän joka asiasta?
- Täytyykö sisaren kanssa tulla toimeen? Miten muuttaisit olosuhteitanne, jos et tule toimeen sisaresi kanssa?
- Jos olet ainoa lapsi, miten koet sen, korvaavatko serkut tai kaverit osaksi sisaruuden?
- Miksi perheenjäsenten on toisinaan vaikea ilmaista tunteitaan toisilleen?

4. Elokuva kertoo kolmesta sisaruksesta; voimakastahtoisesta, isosisko Eivorista, joka ei kuitenkaan ole niin ilkeä kuin vaikuttaa, keskimmaisestä, positiivisesta Gunillasta, joka on rohjennut muuttaa elämäntilannettaan ja nuorimmasta, viileästä Miasta.

- Pohtikaa heidän keskinäisiä suhteitaan, miten he suhtautuivat toisiinsa?
- Mitä mielestäsi kertoo Eivorista se, että hän esittää kokoajan hyväntuulista, mutta itkee ruokakomerossa?
- Mieti miten Gunilla kertoi Balin matkastaan? Mitä hän itki vuorostaan vessassa?
- Miten Mia kertoi kyläläisille Tukholman kuulumisiaan, miten asiat oikeasti olivat?

5. Kaupungissa erilaisten ilmiöiden kierto on nopeampaa kuin maalla, jossa aika tuntuu joskus seisahtuneen menneeseen.

- Onko mielestäsi tavallisessa elämässä enää eroja nykyisellä informaatioteknologian aikakaudella, jos asuu kaupungissa tai maalla?
- Miten Mia eli kaupungissa ja miten kyläläiset elivät maalla? Miten hyvät ja huonot puolet oli mielestäsi esitetty?
- Millaiseen ratkaisuun Mia päätyi elokuvan lopussa?

6. Lapsi saa kotoa sekä henkiset että aineelliset valmiudet elämään.

- a) Millaiset olivat mielestäsi Mian perheet arvot?
- b) Vertaa elokuvan perhettä suomalaiseen perheeseen. Eroavatko ruotsalaiset perhearvot suomalaisista arvoista? Miten?
- c) Keskustelkaa ryhmissä aineellisen ja henkisen perinnön merkityksestä nuorelle?
- d) Mitä tarkoittaa sukupolvien taakka?

7. Elokuvissa esiintyy sivuhenkilöitä, joilla on tärkeä rooli tarinassa päähenkilön luonteen määrittelyssä. Elokuvan naapurin setä, Ingvar, jonka koko kylä tuntee, oli ronski ja suulas henkilö, sekä Mian lapsuuden ihastus, aikamiespoika Jan-Olof, joka asui edelleen äitinsä kanssa.

- a) Millainen oli Ingvarin oma tarina, ja mikä merkitys hänellä oli tarinan muihin henkilöihin nähden?
- b) Millainen maine Jan-Olofilla oli kyläläisten keskuudessa, minkälaiseksi itse kuvailisit hänet? Miksi hän ei ollut lähtenyt kylästä?
- c) Mikä tapahtuma liittyi naapurin Barbron ja Jan-Olofin perheeseen, miten se vaikutti heihin?
- d) Kirjoittakaa dialogi ja esittäkää pienen näytelmän, kun kaupunkilaistyttö ihastuu ja yrittää tutustua maalaispoikaan. Lisätkää tarinaan sopiva sivuhenkilö.
- e) Miten rakkautta mielestäsi kuvattiin elokuvassa?

8. Elokuvat kuvataan katsomisrytmin vuoksi erikokoisin kuvin. Joskus ollaan hyvin lähellä kohdetta, tai sitten kohde saattaa näyttäytyä laajassa kuvassa.

- a) Tehkää noin kymmenen kuvan sarjakuva henkilöstä, joka matkustaa johonkin outoon paikkaan ja yrittää tehdä tuttavuutta paikallisten kanssa. Lisää tietoa sarjakuvan teosta: <http://www.kaapeli.fi/~sariaks/akatemi/aframet.html>
- b) Mitä kuvakokoa käyttäen monet ihmissuhdedraamat ovat kuvattu, miksi?

Lisää kuvakokotietoa

<http://elokuvantaju.uiah.fi/2001/oppimateriaali/kuva/kuvaus.jsp>

- c) Minkä kokoisin kuvin Takaisin maalle -elokuva oli kuvattu, miksi?

9. Valaisu on erittäin tehokas keino saada dramatiikka esille elokuvassa.

- a) Muistele näkemiäsi elokuvia. Muistatko minkä elokuvan väritys tai valaisu olisi tehnyt sinuun vaikutuksen? Kerro siitä.
- b) Minkälaisin värisävyin Takaisin maalle -elokuva oli kuvattu, miksi?
- c) Minkä suomalaisen elokuvan muistat erityisesti valaisusta?

Lisää elokuvavalaisusta

<http://elokuvantaju.uiah.fi/2001/oppimateriaali/kuva/valaisu.jsp>

Oppimateriaalin ovat laatineet
freelancer toimittaja Katrine Niklander ja
Anna-Liisa Puura-Castrén Koulukinosta.

